

VUODEN 2023 TALOUSARVION TÄYTÄNTÖÖNPANO-OHJE

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi vuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet.

Karkkilan kaupunginvaltuusto on hyväksynyt kokouksessaan 12.12.2022 § 71 talousarvion vuodelle 2023 ja taloussuunnitelman vuosille 2024–2025. Talousarviossa hyväksyttiin myös kaupungin toiminnan ja talouden valtuustotason sitovat toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2023.

Kuntalain mukaan kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava valtuuston hyväksymää talousarviota. Talousarvio sitoo toimielimiä ja henkilöstöä ja on samalla valtuuston toiminnan ja talouden ohjausväline. Siihen tehtävistä muutoksista päättää sitovuusmääräykset huomioon ottaen valtuusto. Taloussuunnitelma laaditaan vähintään kolmeksi vuodeksi ja sen ensimmäinen vuosi on talousarviovuosi. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat sekä tuloarviot, ja siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.

Määräraha, tuloarvio, sisäiset menot ja poistot

Määräraha on valtuuston talousarviossa toimielimelle myöntämä euromäärältään rajattu valtuutus varojen käyttämiseen. *Tuloarvio* on valtuuston talousarviossa toimialalle asettama tulotavoite. Talousarvion määrärahoihin ja tuloarvioihin sisältyvät myös *sisäiset erät*. *Suunnitelman mukaiset poistot* ovat pitkävaikutteisten hankintamenojen kirjanpidollisia jaksotuksia. Poistoilla kunta jakaa pitkävaikutteisesta hankinnasta aiheutuvan kulun usealle tilikaudelle hankitun hyödykkeen vaikutusajan mukaisesti.

Talousarvion muutokset

Talousarvion määrärahojen ylityspaine tai tuloarvioiden alitusuhka tulee ensisijaisesti pyrkiä kattamaan tilikauden aikana toimielimen alaisen vuosisuunnitelman sisällä toteutettavien määrärahasiirroin. Myös talousarviossa asettuja vuositavoitteita tulee talousarviovuoden aikana muuttaa tai poistaa, mikäli tavoitteen toteuttaminen muuttuu jostakin syystä mahdottomaksi.

Talousarvion muutosesitykset on esitettävä kaupunginvaltuustolle niin ajantasaisesti kuin mahdollista. Talousarvion mahdollisesti tehtävät muutokset käsitellään kaupunginjohtajan johdolla kaupungin johtajiston kokouksissa ennen niiden viemistä päätöksentekoon. Talousarvion muutokset tulee muutosehdotuksessa perustella riittävällä tasolla ja muutosehdotus on tehtävä kaupunginhallituksen kautta niin, että valtuusto ehtii käsitellä ne talousarviovuoden aikana. Muutosehdotuksissa on tuotava ilmi, minkälaisiin korjaaviin toimenpiteisiin on ryhdytty, jotta talousarviossa pysyttäisiin. Talousarvion muutosehdotukset perusteluineen esitetään myös kaupunginhallitukselle ja -valtuustolle raportoitavien osavuosikatsausten yhteydessä. Määräraha- ja tuloarviomuutosten yhteydessä on selvitettävä niiden vaikutukset tarvittaessa asetettuihin tavoitteisiin ja tehtävä myös perustellut esitykset tavoitteiden muutoksiksi. Mahdolliset kiireelliset ja toimintaan ja talouteen merkittävästi vaikuttavat muutokset on kuitenkin tuotava kaupunginhallituksen ja – valtuuston käsiteltäväksi viipymättä.

Talousarvion sitovuus

Talousarvion sitovia eriä ovat kuntalain 110 §:n mukaisesti valtuuston hyväksymät toiminnan ja talouden tavoitteet ja niiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot. Sitovuus koskee talousarviovuoden 2023 tavoitteita, määrärahoja ja tuloarvioita. Suunnitelmavuosien 2024-2025 sitovuus on ohjeellinen.

Käyttötalouden osalta talousarvion sitovuus valtuustoon nähden on toimielinten toimintakate. Talousarviovuoden kaupunkistrategiaa toteuttavat vuositavoitteet ovat sitovia valtuustoon nähden. Ne esitetään talousarvion käyttötalousoosassa.

Investointimäärärahat ovat sitovia talousarviossa esitettyjen investointihankkeiden mukaisesti. Kaupunginvaltuuston hankeryhmälle tai hankkeelle hyväksymät menot ja tulot ovat sitovia, ja niitä voidaan muuttaa vain valtuuston päätöksellä.

Rahoitukseen kohdennetut tulot ja menot ovat sitovia valtuustoon nähden tuloslaskelmalajeittain.

Vesihuoltolaitos on Karkkilan kaupungin taseyksikkö. Vesihuoltolaitoksen osalta sitovia eriä ovat tuloslaskelmassa osoitettu tilikauden tulos sekä investointien osalta valtuuston päättämät investointihankkeet.

Talousarvion toteuttaminen ja vastuu toteuttamisesta

Vastuu talousarvion toteutumisesta on omien, hallintosäännössäkin määriteltyjen vastuualueiden mukaisesti kaupunginjohtajalla, toimialajohtajilla, konsernipalvelujohtajalla ja palvelualueiden/yksiköiden päälliköillä. Talousarvion toteuttamisessa ja täytäntöönpanossa tulee talousarvion täytäntöönpano-ohjeen lisäksi huomioida myös muut voimassa olevat ohjeet ja säännöt. Talousarvion toteuttamiseksi toimielinten tulee laatia vuosisuunnitelmat valtuuston vahvistaman talousarvion perusteella ja toimittaa ne tiedoksi konsernipalveluille. Vuosisuunnitelmaluonnokset ja vuoden aikana vuosisuunnitelmiin mahdollisesti tehtävät muutokset käsitellään kaupunginjohtajan johdolla

kaupungin johtajiston kokouksissa ennen niiden viemistä päätöksentekoon. Mahdolliset muutokset, jotka toimielimen vuosisuunnitelmassa tehdään talousarvioon verrattuna, tulee antaa tiedoksi konsernipalveluille heti, kun muutoksia on lautakuntatasolla hyväksytty. Toimielimen vuosisuunnitelman ja talousarvion sitovan toimintakatteen tulee olla samansuuruiset.

Vuosisuunnitelma on valtuuston hyväksymää talousarviota ja strategisia toiminnallisia tavoitteita yksityiskohtaisempi toiminnallinen ja taloudellinen selvitys toiminnasta ja määrärahoista. Se toimii keskeisenä johtamisen välineenä. Se määrittää pohjan toimielimen alaisen toiminnan ja määrärahojen seurannalle. Kaupunginhallitus ja lautakunnat hyväksyvät alaisensa toiminnan vuosisuunnitelmat. Talousarviossa hyväksytyjä määrärahoja saa käyttää ainoastaan talousarviovuoden menoihin.

Toiminnan ja talouden seuranta

Vuonna 2023 talousarvioita seurataan säännönmukaisella raportoinnilla. Talousraportit laaditaan pääsääntöisesti kuukausittain. Kuukausittaiset talousraportit käsitellään kaupunginhallituksessa ja tuodaan tiedoksi kaupunginvaltuustolle. Investointien edistyminen on osa säännöllistä talousraportointia. Kilpailutukseen perustuvat toteutus suunnitelmat tulee olla käytettävissä toimialoilla toukokuun 2023 aikana.

Valtuusto käsittelee laajemman taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteumista raportoivan osavuositarkastuksen maaliskuun, kesäkuun, syyskuun ja joulukuun lopun tilanteista. Joulukuun osavuositarkastus on osa tilinpäätöstä. Osavuositarkastusluonnokset käsitellään kaupunginjohtajan johdolla kaupungin johtajiston kokouksissa ennen niiden viemistä päätöksentekoon. Mikäli osavuositarkastuksen tilinpäätösnäyte on huonompi kuin jaksotetun talousarvion toimintakate, tulee kaupunginhallituksen tehdä samassa kokouksessa valtuustolle esitys korjaavista toimenpiteistä, jotka varmistavat talousarvion mukaisen toimintakatteen toteuman vuoden loppuun mennessä.

Talouden tasapainotus

Kuntalain mukaan kunnan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa alijäämäisen tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Karkkilan kaupungin taseessa oleva alijäämä on syntynyt vuoden 2019 tilinpäätöksestä.

Vuoden 2019 tulos oli -3.500.676 euroa, minkä jälkeen kaupungin taseen alijäämä oli -2.742.077 euroa. Vuoden 2020 tilinpäätöksen jälkeen taseessa oli alijäämää edelleen 1,1 miljoonaa euroa. Vuoden 2021 ylijäämäinen tilinpäätös vähensi taseen alijäämän määrää edelleen ja vuoden 2021 tilinpäätöksen jälkeen alijäämää oli 494 560,23 euroa. Vuoden 2022 alkuperäinen talousarvio oli 795 469 euroa alijäämäinen. Valtuusto päätti toukokuussa 2022 talousarvion ja -suunnitelman muutoksista, joilla vuoden 2022 talousarvion tulos muuttui 169 531 euroa ylijäämäiseksi. Tällä muutoksella alijäämän määrä olisi vuoden 2022 lopussa 325 029 euroa. Taloussuunnitelmavuoden 2023 muutoksella

alijäämä muuttui ylijäämäksi, joka olisi 201 448 euroa. Vuoden 2022 tuloksen ylijäämä tulee olemaan suurempi kuin muutetussa talousarviossa ja näin ollen alijäämän kattaminen nopeutuu.

Vuoden 2023 talousarvion ylijäämäodotus lisää toteutuessaan ylijäämän määrää merkittävästi. Tällä taloussuunnitelmakaudella 2023–2025 kaupungin on onnistuttava suunnitellussa talouden tasapainottamisessa, jotta talous saadaan aiempaa varmemmalle pohjalle. Pelkkä alijäämän kattaminen ei ole riittävää tulevien vuosien näkökulmasta, vaan ylijäämän määrää on saatava lisättyä myös jatkossa. Karkkilan kaupunginvaltuusto hyväksyi talouden tasapainotusohjelman vuosille 2022 - 2024 keväällä 2022. Tasapainotusohjelman toimenpiteillä Karkkilan kaupungin taseessa oleva aiempien tilikausien alijäämä saadaan katettua vuonna 2023. Lakisääteinen takaraja alijäämän kattamiselle on vuosi 2024.

Hankinnat

Kaupungin hankinnoissa noudatetaan hankintalain määräyksiä. Kynnysarvot ylittävät hankintailmoitukset julkaistaan julkisten hankintojen ilmoituskanava Hilmassa. Kynnysarvot alittavat hankinnat kilpailutetaan kevyemmin. Kaupungilla on käytössä ClouDia-järjestelmä. Toimialajohtajat, konsernipalvelujohtaja ja palvelualueiden/yksiköiden päälliköt vastaavat omien hankintojensa toteuttamisesta. Hankintapäätökset tekee hallintosäännön mukainen viranhaltija tai toimielin.

Rautainen kotikaupunki – kaupunkistrategia 2022 – 2025

Karkkilan kaupunginvaltuusto hyväksyi Karkkilan uuden kaupunkistrategian Rautainen kotikaupunki vuosille 2022–2025 kokouksessaan 20.12.2021. Kaupunkistrategia ohjaa kaupungin toimintaa käynnissä olevalla valtuustokaudella sekä määrittää valtuustokauden keskeiset tavoitteet.

Taulukossa on esitetty uuden kaupunkistrategian mukaiset tavoitteet kaupunkistrategian kolmelle kaupungin yhteiselle muutosteemalle. Muutosteemat ovat 1) kasvun ja elinvoiman edistäminen, 2) hyvin-voinnin vahvistaminen ja 3) jatkuvuuden ja toimintakyvyn turvaaminen.

Muutosteema	Kaupunkistrategian tavoite 2022–2025
Kasvun ja elinvoiman edistäminen	1. Karkkila on vetovoimainen asumisen, yrittämisen ja matkailun kotikaupunki 2. Karkkila on osaamisen, innovaatioiden, työn ja kulttuurin kotikaupunki 3. Karkkila on kestävä kehityksen kotikaupunki

Hyvinvoinnin vahvistaminen	4. Karkkila on hyvinvoinnin ja osallistamisen kotikaupunki 5. Karkkila on sujuvan arjen ja viihtyisän ympäristön kotikaupunki 6. Karkkila on lähiluonnon ja harrastamisen kotikaupunki
Jatkuvuuden ja toimintakyvyn turvaaminen	7. Karkkila on hyvän työn ja yhdessä tekemisen kotikaupunki 8. Karkkila on tasapainoisen talouden ja tehokkaan toiminnan kotikaupunki

Talousarvion 2023 strategiaan perustuvat valtuustoon nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet ovat seuraavat:

KASVUN JA ELINVOIMAN EDISTÄMINEN	
VALTUUSTOKAUDEN STRATEGINEN TAVOITE	Karkkila on vetovoimainen asumisen, yrittämisen ja matkailun kotikaupunki
KEHITTÄMISEN MITTARIT	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Asukasmäärän kehitys ➤ Yritysten määrän kehitys ➤ Matkailijamäärän kehitys <div style="text-align: right; background-color: #333; color: white; padding: 2px 5px; font-weight: bold;">1</div>
VUODEN 2023 SITOVA TOIMINNALLINEN TAVOITE	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Suunnitelmallinen kaupunkimarkkinointi (positiivisen tunnettuuden vahvistaminen, tonttimyynnin vauhdittaminen, matkamessut) ➤ Suunnitelmallinen investointien houkuttelu, yritystonttien tarjonnan kehittäminen ➤ Matkailupalvelujen kehittäminen (luontoreitit, matkailuneuvonta, oppaat, museon aukiolojen laajentaminen, markkinointiviestintä ja matkailijamäärän mittaristo)
OMISTAJA	Kaupunginjohtaja

 2	
VALTUUSTOKAUDEN STRATEGINEN TAVOITE	Karkkila on osaamisen, innovaatioiden, työn ja kulttuurin kotikaupunki
ONNISTUMISEN MITTARIT	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Eri tasoisen koulutustarjonnan ja oppilas-/opiskelijamäärän kehitys ➤ Työllisyyden kehitys ja työmarkkinatuen kuntaosuuden kehitys ➤ Kulttuuritarjonnan kehitys ja kulttuuritapahtumien kävijämäärien kehitys
VUODEN 2023 SITOVA TOIMINNALLINEN TAVOITE	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Koulutustarjonnan laajentaminen (ammattillinen koulutus, Työväenopisto) ➤ Työllisyydenhoidon uudistukseen valmistautuminen, aktiivinen työllisyyspolitiikka ➤ Kulttuuri- ja luovien alojen edistäminen (kulttuuriohjelma, rakenteet, resurssit, verkostot) ➤ Taidekoulujen avustuskäytäntöjen päivittäminen
OMISTAJA	Kaupunginjohtaja, sivistysjohtaja

 3	
VALTUUSTOKAUDEN STRATEGINEN TAVOITE	Karkkila on kestävän kehityksen kotikaupunki
ONNISTUMISEN MITTARIT	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kestävän kehityksen indikaattorien kehitys (SDG-mittaristo) ➤ Sijoittuminen kestävän kehityksen kuntavertailussa
VUODEN 2023 SITOVA TOIMINNALLINEN TAVOITE	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kestävän kehityksen tiekarttojen käyttöönotto ja toteutus ➤ Kestävän kehityksen kriteerien käyttöönotto hankinnoissa ➤ Metsäsuunnitelman valmistuminen ja toteutus (Tekla, Ymla) ➤ Metso-alueiden kartoitus ja inventointi (esitykset meiltä, ELY tekee päätökset)
OMISTAJA	Kaupunginjohtaja, toimialajohtajat, kehityspäällikkö

Karkkila		4
VALTUUSTOKAUDEN STRATEGINEN TAVOITE	Karkkila on hyvinvoinnin ja osallistamisen kotikaupunki	
ONNISTUMISEN MITTARIT	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Hyvinvoinnin kehitys (hyvinvointiraportti, kouluterveyskysely), ➤ Vaikuttajatoimielinten toiminta ja muun osallisuuden kehitys (aloitemäärät, osallistamismäärät, yhteistyöhankkeiden määrät) 	
VUODEN 2023 SITOVA TOIMINNALLINEN TAVOITE	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Hyvinvoinnin suunnitelmallinen kehittäminen kouluterveyskyselyn ja hyvinvointiraportin pohjalta ➤ Vaikuttajatoimielinten suunnitelmallinen osallisuuden lisääminen ➤ Kuntalaisten osallisuuden suunnitelmallinen kehittäminen ➤ Kaupungin HYTE-toimintamallin kehittäminen ja HYTE-yhteistyön toteuttaminen 	
OMISTAJA	Sivistysjohtaja, kehityspäällikkö	

Karkkila		5
VALTUUSTOKAUDEN STRATEGINEN TAVOITE	Karkkila on sujuvan arjen ja viihtyisän ympäristön kotikaupunki	
ONNISTUMISEN MITTARIT	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Asukastyytyväisyyskyselyn tulosten kehitys, ➤ Kaupungin palveluiden asiakastyytyväisyyden kehitys valituissa kohteissa 	
VUODEN 2023 SITOVA TOIMINNALLINEN TAVOITE	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Suunnitelmallinen kaupungin infran ja kaupunkiympäristön kehittäminen (kadut, vesi- ja viemäriverkostot, yleisilme, liikenneturvallisuus) ➤ Saavutettavuuden edistäminen (VT2, joukkoliikenne) ➤ Asukastyytyväisyyskyselyn toteuttaminen 	
OMISTAJA	Kaupunginjohtaja, toimialajohtajat, kehityspäällikkö	

6	
VALTUUSTOKAUDEN STRATEGINEN TAVOITE	Karkkila on lähiluonnon ja harrastamisen kotikaupunki
ONNISTUMISEN MITTARIT	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Lähivirkistysalueiden kehittämisen toimenpiteet ja kävijämäärien kehitys ➤ Harrastustarjonnan ja osallistujamäärän kehitys (kaikki ikäryhmät)
VUODEN 2023 SITOVA TOIMINNALLINEN TAVOITE	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Suunnitelmallinen lähivirkistysalueiden kehittäminen (Koskireitti, muut luontoreitit, Toivike, Nyhkälänharju, kulttuurireitti) ➤ Suunnitelmallinen monipuolisten harrastusmahdollisuuksien kehittäminen (liikuntapaikkojen kokonaisuuden kehittäminen) ➤ Senioripuiston ja kuntoportaiden valmistuminen
OMISTAJA	Kaupunginjohtaja, toimialajohtajat

7	
VALTUUSTOKAUDEN STRATEGINEN TAVOITE	Karkkila on hyvän työn ja yhdessä tekemisen kotikaupunki
ONNISTUMISEN MITTARIT	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kaupunkiorganisaation työhyvinvointikyselyn tulosten kehitys ➤ Kaupunkiorganisaation työhyvinvoinnin kehittämisen toimenpiteet ➤ Sairauspoissaolojen ja työkyvyttömyyskustannusten kehitys
VUODEN 2023 SITOVA TOIMINNALLINEN TAVOITE	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Työhyvinvointisuunnitelman toimenpiteiden toteuttaminen ➤ Kaupunkiorganisaation kehittäminen (tehtäväkuvat, rakenteiden selkeys, yhteistyö, työhyvinvointi) ➤ Esimiestyön ja johtamisen kehittäminen
OMISTAJA	Konsernipalvelujohtaja, kehityspäällikkö

Karkkila Högfors		8
VALTUUSTOKAUDEN STRATEGINEN TAVOITE	Karkkila on tasapainoisen talouden ja tehokkaan toiminnankotikaupunki	
ONNISTUMISEN MITTARIT	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Talouden kehitys (tilinpäätöksen tuloskehitys) ➤ Lainojen suojaustason kehitys ➤ Palveluverkon kehittämistoimenpiteet ja niiden vaikutus talouteen ja toimintaan ➤ Kaupungin organisaatorakenteen kehittämistoimenpiteet ja niiden vaikutus talouteen, toimintaan ja työhyvinvointiin 	
VUODEN 2023 SITOVA TOIMINNALLINEN TAVOITE	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Talouden tasapainotustoimenpiteiden toteuttaminen ➤ Palveluverkon kehittäminen (kaupungintalo, liikuntapaikat) ➤ Kaupungin organisaatorakenteen kehittäminen ➤ Sisäisten ohjeiden päivittäminen 	
OMISTAJA	Konsernipalvelujohtaja, kehityspäällikkö	

Valtuuston päättämät vuoden 2023 sitovat toiminnalliset tavoitteet sitovat toimielimiä talousarvokirjassa päätetyn mukaisesti ja niitä ei saa muuttaa. Strategiakorttiin kirjattu ensimmäinen omistaja johtaa tavoitteen toteutumista ja vastaa tavoitteen raportoinnista.

Toimielinten vuosisuunnitelmissa tulee esittää valtuustoon nähden sitovien toiminnallisten tavoitteiden lisäksi muut toimielimen keskeiset toiminnalliset ja toiminnan kehittämiseen liittyvät toimenpiteet, joilla varmistetaan strategian ja talousarvion toteutuminen.